The book cover features a textured red background. In the lower half, there is a detailed illustration of a stone archway, possibly a bridge or a tunnel entrance, constructed from light-colored, rectangular stone blocks. The arch is partially obscured by dark, silhouetted trees at the bottom. The title is printed in white, bold, sans-serif font, centered in the upper half of the cover.

**Europa Środkowa:
wspólnota
czy zbiorowość?**

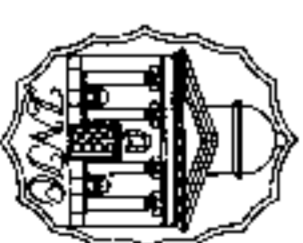
Ossolineum

Institut Politologii
Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warsza

Inspiracją do powstania książki
była konferencja międzynarodowa
„Europa Środkowa: wspólnota czy zbiorowość?”
zorganizowana w Warszawie 9 kwietnia 2003 r.
przez Instytut Politologii
Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

Europa Środkowa: wspólnota czy zbiorowość?

Redakcja i opracowanie
RADOSŁAW ZENDEROWSKI

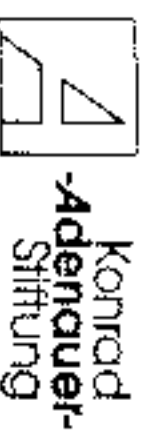

Wrocław • Warszawa • Kraków
Zakład Narodowy im. Ossolińskich
Wydawnictwo

Spis treści

Publikacja dofinansowana przez Ministerstwo Nauki i Informatyzacji

Publikacja powstała dzięki wsparciu Fundacji Konrada Adenauera

© Copyright for this edition by Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo,
Wrocław 2004

Recenzenci

Prof. dr hab. Zygmunt Klochnicki

Prof. dr hab. Andrzej Mencwel

Redaktor

Kryslyna Nasuszny

Redaktor techniczny

Maciej Szlapka

Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo

pl. Solny 14a, 50-062 Wrocław

e-mail: wydawnictwo@ossolineum.pl

www.ossolineum.pl

Wydanie pierwsze

Skład: Pracownia Składu Komputerowego TYPO-GRAF
Druk i oprawa: Drukarnia JIN'TA

Printed in Poland

ISBN 83-04-04701-2

Od redaktora	7
Europa Środkowa: wspólnota czy zbiorowość? Wprowadzenie do konferencji (Henryk Skorowski, Radosław Zenderowski)	9
I. Europa Środkowa: twór realny czy życzeniowy?	
Co znaczy katolickość Europy Środkowej? KRZYSZTOF DYBCIAK	17
Dialog międzykulturowy w regionie Europy Środkowej. KRZYSZTOF CZYZEWSKI	29
Europa Środkowa jako „ucieczka przed Wschodem” czy „pomost” między Wschodem i Zachodem? RADOŚLAW ZENDEROWSKI	36
Ukształtowanie się węgierskiej świadomości środkowoeuropejskiej w okresie międzywojennym. IMRE MOLNÁR	49
Europa, quo vadis? HELMUT JURKOS	60
Oddychać dwoma płucami. Tożsamość Europy Środkowej. PIOTR MAZURKIEWICZ	70
II. <i>Demos</i> i <i>ethnos</i> w Europie Środkowej: przemiany tożsamości	
Europa Środkowa – niemiecka perspektywa. KLAUS ZIEMER	93
Wszehradzkie sąsiedziwa: przypadek polsko-czeski. HALINA RUSEK ..	101
Jak postrzegają się nawzajem narody środkowoeuropejskie? PIOTR SZAROTA	115
Literackie świadectwa środkowoeuropejskiej tożsamości. RENATA SOWIŃSKA	127
Między „młodszą” i „starszą” Europą. Rosja i państwa Europy Środkowowschodniej w polskiej eurodebacie. STAWOMIR SOWIŃSKI ..	134
Wspólnota narodów Europy Środkowej: fakt czy postulat? PRACA ZBIOROWA	144
Dyskusja	169

III. Doświadczenia i nowe wyzwania współpracy międzynarodowej w Europie Środkowej

Wyszehrad: perspektywa słowacka. MAGDALENA VAŠÁRYOVÁ	179
Współpraca wyszehradzka: przeszłość, teraźniejszość i przyszłość. MILAIY GYÖR	181
Środkowoeuropejska współpraca z wiedeńskiej perspektywy. GEORG WEISS	184
<i>Kriou-jhou</i> Czwórki Wyszehradzkiej. BEDŘICH KOPECKÝ	186
Wyszehrad. Współpraca skazana na sukces. MAREK JEZIORSKI	189
Dyskusja	193

IV. Integracja kulturalna w Europie Środkowej

Trochę o sobie zapomniany... ZBYŠEK ONDŘEKA	201
Jak dotrzeć do Polaka? HELENA JACOŠOVÁ	206
Perspektywa węgierska. KRISZTINA BÁBA	211
Dyskusja	215
Podsumowanie konferencji (Helmut Juros)	225

Dodatek

Noty o autorach	229
Program konferencji	234
Środkowoeuropejskość jako kategoria polityczna i kulturowa – przewodnik bibliograficzny po polskiej literaturze przedmiotu	237

Od redaktora

Niniejsza publikacja stanowi zbiór referatów oraz wypowiedzi w ramach dyskusji, jakie miały miejsce w trakcie międzynarodowej konferencji pt. *Europa Środkowa: wspólnota czy zbiorowość?* zorganizowanej przez Instytut Politologii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego (UKSW) w Warszawie w dniu 9 kwietnia 2003 r. Ponadto zdecydowaliśmy się na zamieszczenie w niej kilku tekstów nadesłanych, które nie były prezentowane w czasie konferencji, a które uznaliśmy za interesujące w perspektywie podjętej problematyki. W niniejszej publikacji znajdują się również wybrane prace studentów politologii UKSW, którzy w ramach zaliczenia zajęć ze słunków międzynarodowych podjęli się napisania eseju na temat: *Wspólnota narodów Europy Środkowej: fakt czy postulat?*

Zywnym nadzieję, iż zgrupowany w tym opracowaniu materiał okaże się pomocny i wartościowy w toczącej się dyskusji na temat politycznej i kulturalnej tożsamości regionu Europy Środkowej. Refleksje poszczególnych autorów z pewnością przybliżają nas do odpowiedzi na pytania o sens transnarodowej identyfikacji, o kryteria i wyznaczniki środkowoeuropejskości, o „tu i teraz” oraz najbliższą przyszłość współpracy międzynarodowej w naszym regionie. Nie sposób jednak nie zauważyć wielu interesujących pytań, które w trakcie konferencji zostały wyartykułowane i na które nadal należy poszukiwać odpowiedzi. Ramy czasowe konferencji bowiem nie zawsze pozwalają na satysfakcjonujące wszystkich zgłębienie danego tematu.

Będziemy niezmiernie wdzięczni za wszelkie uwagi dotyczące zarówno konferencji, jak i niniejszej publikacji. Będą one dla nas – mamy nadzieję – cenną wskazówką na przyszłość w przedsięwzięciu podobnych projektów. Chętnie odpowiemy także na ewentualne pytania związane z konferencją.

dr Radosław Zenderowski

Instytut Politologii
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
ul. Dewajtis 5, 01-815 Warszawa
e-mail: zenderowski@seznam.cz
tel./fax: 0 - prefixs - 22 839-82-05